

Editörler
ERKEKOĞLU - ARIÇ

AVRUPA BİRLİĞİ BAĞLAMINDA KÜRESEL EKONOMİK GELİŞMELER

AVRUPA BİRLİĞİ BAĞLAMINDA KÜRESEL EKONOMİK GELİŞMELER

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Hatice ERKEKOĞLU
Prof. Dr. Kıvanç Halil ARIÇ

EKİN Basım Yayın Dağıtım
Şehrekiştü Mah. Cumhuriyet Cad.
Durağ Sk. No: 2 Osmangazi / BURSA
Tel.: (0224) 220 16 72 - 223 04 37
Fa.: (0224) 223 41 12
e-mail: info@ekin yayinevi.com

AVRUPA BİRLİĞİ BAĞLAMINDA KÜRESEL EKONOMİK GELİŞMELER

Editörler

Prof. Dr. Hatice ERKEKOĞLU

Kayseri Üniversitesi, UBF, UTL Bölümü
herkekoglu@gmail.com

Prof. Dr. Kıvanç Halil ARIÇ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İİBF, UTL Bölümü
halilaric@gmail.com

© 2022 Ekin Yayınevi

Tüm hakları mahfuzdur. Bu kitabın tamamı ya da bir kısmı 5846 Sayılı Yasa'nın hükümlerine göre, kitabı yayınlayan yayınevinin izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılamaz, özetlenemez, yayınlanamaz, depolanamaz.

Sertifika No: 48743

e_ISBN: 978-625-8235-04-3

Ekim 2022

EKİN Basım Yayın Dağıtım

Şehreküstü Mah. Cumhuriyet Cad.
Durak Sk. No: 2 Osmangazi / BURSA
Tel .: (0.224) 220 16 72 - 223 04 37
Fax.: (0.224) 223 41 12
e-mail: info@ekinyayinevi.com
www.ekinkitap.com

İÇİNDEKİLER

- 1. AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNİN MAASTRICHT KRİTERLERİ ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ..... 1**
Prof. Dr. Hatice ERKEKOĞLU, Prof. Dr. Kıvanç Halil ARIÇ, Arş. Gör. Rabia ÖZAT
 - 2. GRİ MODEL İLE EKONOMİK BÜYÜME ÖNGÖRÜSÜ: AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ İÇİN BİR UYGULAMA.....20**
Doç. Dr. Serkan TAŞTAN
 - 3. AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE YÜKSEK TEKNOLOJİLİ ÜRÜN İHRACATININ ÇEVRESEL KALİTE VE EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ.....32**
Doktorant Büşra ÖZER AKSOY, Uzman Kevser İNCE, Doç. Dr. Fatma ÜNLÜ
 - 4. AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE EKONOMİK POLİTİKA BELİRSİZLİĞİ VE MAKROEKONOMİK PERFORMANS İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME.....51**
Doç. Dr. Serap BARIŞ, Dr. Öğr. Üyesi Hilal ŞEKER
 - 5. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN YENİLENEBİLİR ENERJİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ POLİTİKALARI.....69**
Doç. Dr. Filiz KUTLUAY TUTAR, Doktora Öğrencisi, Merve EKİCİ
 - 6. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN ENERJİ ARZ GÜVENLİĞİ RİSKİ ÜZERİNE BİR ANALİZ.....87**
Doç. Dr. Yunus Emre BİROL, Doç. Dr. Bünyamin DEMİRGİL
 - 7. ENTROPİ TEMELLİ COPRAS YÖNTEMİ İLE AB ÜLKELERİNİN ENDÜSTRİ 4.0 DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ..... 104**
Prof. Dr. Hatice ERKEKOĞLU, Doktorant Burcu YILMAZ
-

- 8. BİLGİ EKONOMİSİ BAĞLAMINDA AVRUPA BİRLİĞİ'NİN YAPISI: KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZ.....127**
Doç. Dr. Serkan TAŞTAN, Prof. Dr. Kıvanç Halil ARIÇ
- 9. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN BÖLGESEL İNOVASYON POLİTİKALARI KAPSAMINDA AKILLI UZMANLAŞMA STRATEJİLERİ.....139**
Doç. Dr. Filiz KUTLUAY TUTAR, Doktora Öğrencisi, Merve EKİCİ
- 10. TÜRKİYE VE AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ DIŞ TİCARETİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME.....155**
Dilek ŞAHİN, Savaş DURMUŞ
- 11. DIŞ TİCARET VERİLERİ ÜZERİNDEN TÜRKİYE-AVRUPA BİRLİĞİ KARŞILAŞTIRILMASI.....175**
Doç.Dr.Bünyamin DEMİRGİL, Doç.Dr.Yunus Emre BİROL
- 12. AVRUPA BİRLİĞİNİN REKABETÇİ POLİTİKASI ÇERÇEVESİNDE DİJİTAL PİYASALAR ve DİJİTAL FİNANSALLAŞMA.....187**
Dr. Öğr. Üyesi Tuba GÜLCEMAL
- 13. AVRUPA BANKACILAR BİRLİĞİNİN ROLÜ VE FİNANSAL SAĞLAMLIK İLE BANKA KARLILIĞI İLİŞKİSİ.....201**
Doç. Dr. Ferhat PEHLİVANOĞLU, Dr. Zeynep NARMAN
- 14. TİCARİ DIŞA AÇIKLIĞIN YENİLENEBİLİR ENERJİ TÜKETİMİ ÜZERİNE ETKİSİ: AB ÜLKELERİ İÇİN EKONOMETRİK BİR ANALİZ.....215**
Doç. Dr. Mustafa Necati ÇOBAN
-

Avrupa Birliği Ülkelerinin Maastricht Kriterleri Çerçevesinde İncelenmesi

Prof. Dr. Hatice ERKEKOĐLU¹
Prof. Dr. Kivanç Halil ARIÇ²
Arş. Gör. Rabia ÖZAT³

Özet

Ülkeler arasında ekonomik ve parasal birliğin oluşmasını amaçlayan Avrupa Birliği, Maastricht kriterleri ile ülkeler arasındaki farklılıkları en aza indirmek için kriterler belirlemiştir. Bu kriterlere ülkelerin ne kadar yakın ve uzak olduğunu, hangi ülkenin ekonomik kriterleri daha çok sağladığının belirlenmesi, birliğin ve üye ülkelerin gelişmelerini takip edebilmek için önem arz etmektedir. Bu doğrultuda bu çalışmada Avrupa Birliği'ne üye olan 27 ülkenin 2020 için Maastricht kriterlerinden enflasyon oranları, faiz oranları, bütçe açıkları ve kamu borçları ait verileri kullanılarak çok değişkenli istatistiksel analiz yöntemlerinden kümeleme analizi yapılmıştır. Üye ülkelerin ekonomik kriterler açısından nasıl kümelendiklerinin incelendiği çalışmadan elde edilen sonuca göre, dört değişken bazında ülkelerin üç küme oluşturduğu ortaya konulmuştur. Yapılan analize göre birinci kümede Belçika, Yunanistan, İspanya, Fransa, Hırvatistan, İtalya, G. Kıbrıs, Malta, Avusturya, Portekiz Slovenya; ikinci kümede Bulgaristan, Danimarka, Almanya, Estonya, İrlanda, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Hollanda, Slovakya, Finlandiya, İsveç; üçüncü kümede Çek Cumhuriyeti (Çekya), Macaristan, Polonya, Romanya ülkeleri yer almaktadır. 2010-2020 yılları arasında beş yıl için AB ülkelerinin faiz oranı ve enflasyon kriterini sağlamada başarılı oldukları fakat bütçe açıkları ve kamu borcu kriterlerini sağlamada ise başarılı olamadıkları gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Maastricht Kriterleri, Kümeleme Analizi

Examining European Union Countries in the Context of the Maastricht Principles

Abstract

With the Maastricht criteria, the European Union, which seeks to establish economic and monetary union among nations, has established standards to reduce national differences. In order to follow the advances of the union and the member countries, it is crucial to ascertain how close and far the countries

¹ Kayseri Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi/ Uluslararası Ticaret ve Lojistik, ORCID ID: 0000-0002-9021-5843, mail: haticeer@kayseri.edu.tr

² Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi/ Uluslararası Ticaret ve Lojistik, ORCID ID: 00000-0002-7631-1783, mail: kharic@cumhuriyet.edu.tr

³ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi/ Uluslararası Ticaret ve Lojistik, ORCID ID: 0000-0003-0972-9757, mail: rozat@cumhuriyet.edu.tr